

DISCO PIGS: HEDENDAAGS GRUWELSPROOKJE

KVS-Brussel maakte zich de jongste jaren zeer verdienstelijk o.m. door het introduceren en verkennen van het repertoire van de jongste generatie van vooral Britse toneelauteurs. Zo speelde het gezelschap enkele jaren geleden al het geruchtmakende stuk *Blasted* van Sarah Kane. Thans wordt met belangstelling uitgekeken naar de geplande KVS-productie van *Crave* en *Cleansed* van dezelfde auteur.

Verder presenteerde de KVS met het eerste Euro Theater Festival een staalkaart van het jonge Engelse toneel, waarbij men o.m. kon kennismaken met Mark Ravenhill, Ed Thomas en Conor McPherson¹. Tijdens het tweede Euro Theater Festival, gewijd aan Duitsland, kon men ook het stuk *Disco Pigs* van Enda Walsh zien in de regie van Thomas Ostermeier. Dit stuk werd door de KVS zelf in het Nederlands gecreëerd in 'de bottelarij', de nieuwe ruimte waar directeur Franz Marijnen onderdak vond tijdens de restauratie van de schouwburg aan de Lakenstraat².

Eva Schram als Zeug en Steve Geerts als Zwijn in Disco Pigs van Enda Walsh door KVS-Brussel (Foto: Leo Van Velzen)

Disco Pigs is een heel typisch stuk van de jongste generatie Engelse toneel-auteurs: het ademt de sfeer van een uitzichtloze 'no future' generatie. In dit vrij korte stuk tekent Enda Walsh een scherp beeld van twee jongelui die a.h.w. opgesloten zijn in een wereld van harde disco, snelle kicks en gewelddadig gedrag. Dit alles wordt uiteraard weerspiegeld in een ruwe taal. De twee hoofdfiguren - Zwijn en Zeug in de vertaling van Jeroen Olyslaegers - hebben onder hun ruwe bolster echter een tedere kern. Door hun liefde en totale loyaliteit t.o.v. elkaar dragen zij de mogelijkheid in zich om boven de harde, snelle en materialistische wereld uit te stijgen. De stuurloosheid van hun leven wordt concreet tot uitdrukking gebracht in een zwerftocht door de stad - Zwijn City -, die op een plotse catastrofe uitloopt. Eén moment, een incident waarbij iemand om het leven gebracht wordt, doet hun droom brutaal uiteenspatten. Het gebeuren herinnert aan de dood van Tybalt in *Romeo and Juliet*. En eigenlijk is *Disco Pigs* inderdaad een eigentijdse *Romeo and Juliet*.

Enda Walsh componeerde het stuk als een mengeling van epische en poëtisch-theatrale technieken. De twee hoofdpersonages vertellen en presenteren immers hun (levens)verhaal. Zij tonen een aantal momenten waarmee geen echte plot opgebouwd wordt maar die een reeks sterke impressies vormen. Het verhaal begint met hun geboorte. Zij worden vrijwel gelijktijdig geboren, een omstandigheid die hun lotsverbondenheid én hun isolement van de rest van de wereld suggereert. De sterke band tussen beiden en hun isolement blijken ook uit het feit dat zij zich koning en koningen van Zwijn City wanen. Door die stad maken zij a.h.w. een odyssee: we zien hen in een café, op een studentenfuif, in een hamburgertent. Ten slotte volgt een uitstap naar zee die de ontsnapping en bevrijding uit deze hel betekent. De zee is het ultieme beeld van de hunkering om aan het grauwe bestaan te ontkomen, een beeld van hunkering naar zuiverheid en naar de natuur. De hunkering naar een verloren wereld komt ook in verschillende passages tot uiting en groeit aldus uit tot het dominerende thema. Terwijl het tweetal de zee aanschouwt en over haar schoonheid mijmert, drukt Zeug haar verlangen uit om één te worden met het water en droomt Zwijn over het heelal:

Zeug: Kwil in de zee stappe en nimmer terugkome. Kwil dat ne vloedgolf maa ier wegneemt en maa iets anders geeft... (...)

Zwijn: (...) Kwil ne grote space rocket en er de kosmos mee in tussen al die schitterende sterren allemaal blink blink en ik schijt dan in mijn schotel en kijk is goe naar beneje naar die grote blauwe bal.³

Zeug en Zwijn zetten zich bewust af tegen de hen omringende maatschappij en isoleren zich in hun eigen wereld, waarvan de Discopalace het symbolische centrum is. Hun isolement wordt ook uitgedrukt in het heel eigen taaltje dat ze

hantieren. In de vertaling van Jeroen Olyslaegers horen we een eigenaardig kunsttaaltje dat een vermenging is van dialecten, Engelse uitdrukkingen en het jargon van een bepaalde jeugdcultuur. Dat geeft een eigen kleur waar de toeschouwer aan moet wennen maar die bijdraagt tot het oproepen van het aparte wereldje dat de twee jongelui voor zichzelf creëren.

Thomas Ostermeier regisseerde het stuk naar verluidt als een wervelwind. In nog geen uur liet hij de twee acteurs als in een roes door het stuk razen. Des te sterker was het schokeffect van de droom die aan het slot als een zeepbel uit elkaar spat⁴. In de KVS-regie van Stijn Devillé en Paul Peyskens ging het er iets bedachtzamer aan toe. Ook al was het ritme ietwat egaal, toch liet deze aanpak ruimte om ook iets van de binnenkant van de personages en hun innerlijk drama te suggereren.

Het scènebeeld van Michel Van Beirendonck maakte gebruik van een groot leeg plateau afgebakend rechts door een hoge wand met allerlei gekleurde lampen. Daarachter stond de dj opgesteld. Uiterst links waren er alleen een koelkast, een kaptafeltje en een paar stoelen. Het ruime, lege speelvlak maakte een grote beweeglijkheid mogelijk en suggereerde ook de eenzaamheid van de jongelui in een kille wereld. Achteraan was er een groot wit scherm waarop tijdens de bewuste 'Blankenberge'-scène beelden van strand en zee geprojecteerd werden.

De twee acteurs, Eva Schram en Steve Geerts, zetten in de eerste plaats een type neer. Hij is de agressieve, brutale en ook wel cynische kerel die toch een tedere plek in zijn hart heeft; zij is een hups, sexy diertje dat echter ook erg kwetsbaar is. Door hun présence en door nuances in de vertolking wisten de jonge acteurs te boeien. Zij slaagden er vooral in om onder hun stoere gedrag en taal ook de tederheid, waarachtigheid en broosheid van hun liefde te suggereren.

Jozef DE VOS

NOTEN

- ¹ Cf. mijn bijdrage "Een nieuwe golf Engels talent", *Documenta*, 16 (1998), nr. 3, pp. 193-200.
- ² *Disco Pigs* van Enda Walsh door KVS-Brussel. Regie: Stijn Devillé/Paul Peyskens. Première: 3 december 1999.
- ³ Enda Walsh, *Disco Pigs*, vertaling: Jeroen Olyslaegers, KVS-Brussel, 1999, p. 30.
- ⁴ Cf. G. Sels, "KVS bekijkt 'Disco Pigs' van buitenuit", *De Standaard*, 7 december 1999; J. Thielemans, "Ostermeier of de nieuwe generatie meldt zich", *Documenta*, 17 (1999), nr. 3, pp. 338-339.